

Samospráva v ČR. Obecné principy. Územní samospráva, postavení obcí. Orgány obcí, jejich pravomoc a působnost. Postavení statutárních měst.

BEP302Zk Veřejná správa v ČR a v Evropě

4. přednáška 17. 10. 2023

David Hejč

Členění veřejné správy

■ Státní správa

- *uskutečňovaná státem jménem státu a v zájmu státu (základ veřejné správy)*

■ Samospráva

- *uskutečňována jinými subjekty než je stát svým jménem a ve svém zájmu (spravují sami sebe) je od státní správy odvozena*

Pojem samosprávy

- správa části veřejných záležitostí těmi, jichž se bezprostředně týká / správa veřejných záležitostí **jménem a v zájmu autonomních veřejnoprávních korporací**
- stojí na **3 principech**: 1. decentralizace 2. demokracie 3. subsidiarita
- **subjekt: územní samosprávné celky** (obce a kraje) a další/jiné **veřejnoprávní korporace** (profesní komory, vysoké školy), **právo na samosprávu** (ústavně či zákonem zaručené) a **povinnost ji vykonávat**
- **vykonavatel: orgány ÚSC, orgány VŘPK**
- **nezávislost** při výkonu samosprávy (i tak však vázanost zákony)
- samospráva
 - **územní** – obce, kraje
 - **zájmová** (profesní, vysokoškolská)

Ústavní (a mezinárodněprávní) základy samosprávy

- Čl. 8 Ústavy ČR: *Zaručuje se samospráva územních samosprávných celků.* [K tomu viz nálezný Pl. ÚS 1/96.]
 - **Ústavní soud považuje místní samosprávu a nezastupitelnou složku rozvoje demokracie**
- Hlava sedmá Ústavy ČR „Územní samospráva“ (čl. 99 až 105)
- Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření **vyšších územních samosprávných celků** a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Listina základních práv a svobod
- Evropská charta místní samosprávy (č. 181/1999 Sb.):

EVROPSKÁ CHARTA MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY

(sdělení MZV ČR č. 181/1999 Sb.)

- *dokument Rady Evropy, který byl přijat (podepsán prvními státy) v říjnu 1985 ve Štrasburku, a který nabyl platnosti po předepsané ratifikaci stanoveným minimálním počtem členských států k 1.9.1988*
- *Česká republika Evropskou chartu místní samosprávy podepsala v květnu 1998 a po její ratifikaci se Charta stala pro Českou republiku platnou dnem 1.9.1999*
- *upravuje základní otázky postavení a poslání místní samosprávy, a to :*
 - *ústavní a zákonné základy místní samosprávy,*
 - *pojem místní samosprávy a tzv. rozsah místní samosprávy,*
 - *ochrana hranic místních správních jednotek,*
 - *správní struktury a zdroje k plnění úkolů místních společenství,*
 - *podmínky výkonu odpovědnosti na místní úrovni,*
 - *institut dozoru nad činností místních společenství,*
 - *finanční zdroje místních společenství,*
 - *právo místních společenství se sdružovat,*
 - *soudní ochrana místní samosprávy*
- *limity svobody územní samosprávy – nález ÚS ze dne 5. 2. 2003, sp.zn. Pl. ÚS 34/02*
- *má být evropský standard*

Územní samospráva v procesu reformy veřejné správy

Reformování veřejné správy po roce 1989:

- obnova místní samosprávy
- vytvoření vyšších územních samosprávných celků
- ukončení činnosti okresních úřadů

(více 4. přednáška)

Organizace územní samosprávy

- **obce** (základní územní samosprávné celky)
 - zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
 - zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
 - zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
 - zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí
 - zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů
- **vyšší územní samosprávné celky** (13 krajů + hl. m. Praha)
 - zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
 - zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
 - zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů
 - zákon č. 118/2010 Sb., o krajském referendu a o změně některých zákonů
 - zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Obec jako základní územní samosprávný celek

- **základ obce**
 - osobní
 - územní
 - ekonomický
 - mocenský aspekt obce

- **veřejnoprávní korporace**
- **vlastní majetek** (hospodaří podle vlastního rozpočtu)
- **vystupuje vlastním jménem na vlastní odpovědnost**

Samostatná a přenesená působnost obce

- **samostatná působnost** – autonomní správa svých záležitostí
 - např. vydávání obecně závazných vyhlášek
 - dozor a kontrola – Ministerstvo vnitra
- **přenesená působnost** – (dekoncentrovaný/delegovaný) výkon státní správy
 - např. vydávání nařízení
 - zmíněná kategorizace obcí
 - dozor a kontrola – krajský úřad
 - Čl. 105 Ústavy „Výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.“

smíšený model územní veřejné správy

- § 8 zákona o obcích: *Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost.*

§ 35 odst. 2 ZO

- *„Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“*

Záležitosti patřící do samostatní působnosti

- Záležitosti existence obce a její územní změny např.
 - slučování/připojení s jinou obcí
 - označování částí obce, ulic...
 - Vnitřní organizace obce např.
 - volba, zřizování a ustanovování orgánů obce
 - zřizování obecní policie,
 - organizace místního referenda
 - Rozpočtové hospodaření
 - Hospodaření s obecním majetkem
 - Podnikatelské aktivity obce, zakládání právnických osob
- Atd.

Obecní právní předpisy

Podzákoný právní předpis	Který orgán vydává	Ústavně právní východisko
Obecně závazná vyhláška obce	zastupitelstvo	čl. 104 odst. 3 Ústavy
Nařízení obce	rada/zastupitelstvo	čl. 79 odst. 3 Ústavy

Proces: vydání – platnost – účinnost

- obecně závazná vyhláška je originální právní předpis
- nařízení je odvozený (prováděcí) právní předpis

Dozor nad činností obcí

Působnost územního samosprávného celku	Předmět dozoru – akt	Kritéria dozoru – soulad s	Dozorový orgán	Orgán oprávněný zrušit akt
Samostatná působnost obce	obecně závazná vyhláška	zákon	Ministerstvo vnitra	ÚS
	usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření	zákon a jiný právní předpis	Ministerstvo vnitra	správní soud
Samostatná působnost městského obvodu nebo části	usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření	zákon a jiný právní předpis	magistrát	správní soud
Přenesená působnost obce	nařízení	zákon a jiný první předpis	krajský úřad	ÚS
	usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření	zákon, jiný právní předpis, usnesení vlády, směrnice ústředního správního úřadu nebo opatření krajského úřadu přijaté při kontrole výkonu přenesené působnosti	krajský úřad	krajský úřad
Přenesená působnost městského obvodu nebo části	usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření	zákon, jiným právní předpis, usnesení vlády, směrnice ústředního správního úřadu a opatření magistrátu přijaté při kontrole výkonu přenesené působnosti	magistrát	magistrát

Počet obcí v ČR - 6259

*Celkem cca 50 % všech obcí jsou obce do 500 obyvatel.
kategorie obcí do 199 obyvatel (cca 20 %)
kategorie obcí od 200 - 499 obyvatel (cca 30 %),*

*V obcích do 500 obyvatel žije pouze cca 10 % celkové
populace České republiky.*

Tyto obce však zabírají víc než 1/3 rozlohy České republiky.

Obce a jejich členění

- **kategorizace obcí**
 - **obce (jedničkové) – 6259**
 - **obce s pověřeným obecním úřadem (dvojkové) - 388**
 - **obce s rozšířenou působností (trojkové) - 205**
- **další členění**
 - **obec**
 - **město a městys**
 - **statutární město**
 - **hl. m. Praha**

Orgány obce

- **zastupitelstvo obce**
 - výbory zastupitelstva (finanční a kontrolní, další fakultativně)
- **rada obce**
 - komise rady
- **starosta**
- **obecní úřad**
 - (tajemník)
- **zvláštní orgány obce**
- **obecní policie**

Zastupitelstvo

- vrcholný orgán (vyjádření ústavního práva občanů podílet se na správě veřejných záležitostí)
- přímo volený orgán
- stěžejní úloha především v rámci samostatné působnosti
- veřejná zasedání nejméně jednou za tři měsíce
- občané mohou v otázkách samostatné působnosti vytvořit bod programu zasedání,
- zápisy ze zasedání veřejné, možno nahlížet a činit výpisy
- vytváří **výbory** jako poradní a iniciativní orgány (povinně finanční a kontrolní)

Rada obce

- výkonný orgán vykonávající působnost jak samostatnou, tak přenesenou
- volena z řad zastupitelstva, kterému je také odpovědná (pokud je alespoň 15 zastupitelů, jinak její pravomoci vykonává starosta a zastupitelstvo)
- neveřejná zasedání
- v otázkách samostatné působnosti obce mohou občané podat žádost podepsanou 0,5 % oprávněných občanů o projednání určité věci (rada ji musí do 60 dnů projednat)
- zápisy ze zasedání veřejné, možno nahlížet a činit výpisy
- vytváří komise jako poradní a iniciativní orgány

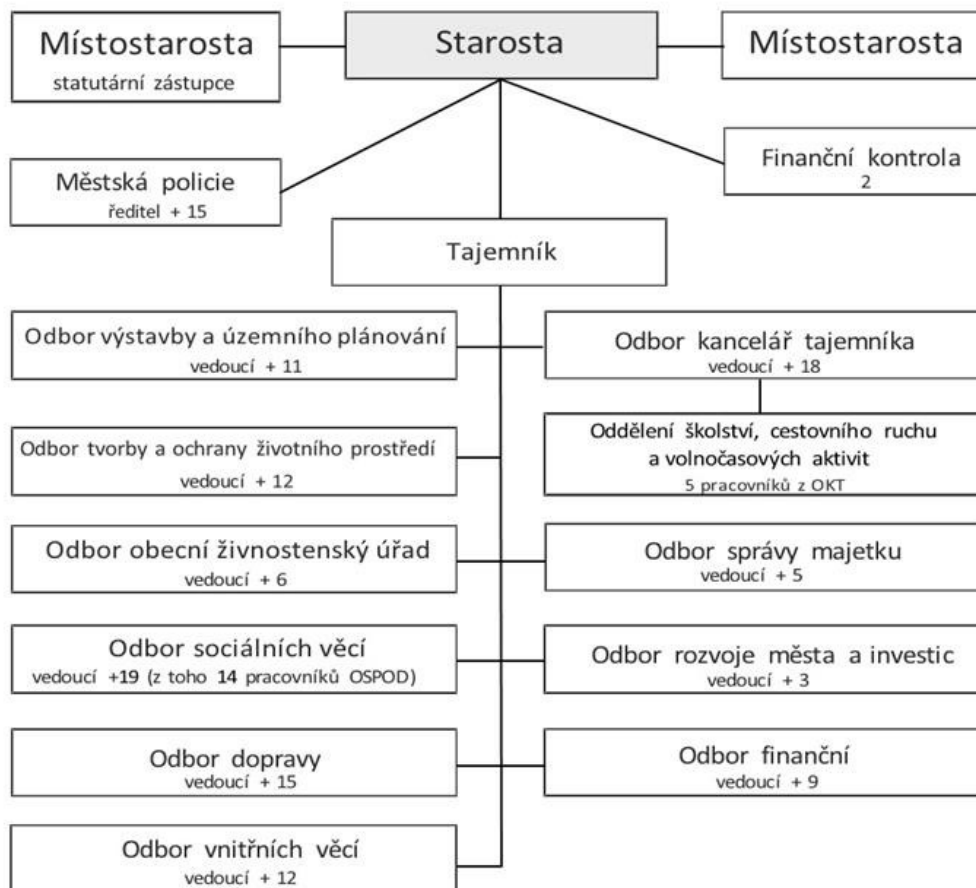
Starosta

- specifický orgán, který zastupuje obec navenek (podepisuje za ni např. právní předpisy obce)
- volen zastupitelstvem, kterému je odpovědný
- v případě potřeby zastupován místostarosty

Obecní úřad

- orgán působící hlavně v přenesené působnosti – v rámci ní vytváří specializované odbory (např. odbor životního prostředí, dopravy, přestupkový, odbor stavebního úřadu, ...)
- podpůrně působí též v samostatné působnosti obce
- tajemník obecního úřadu

Struktura obecního úřadu - příklad

Statutární města

- § 4 odst. 1 zákona o obcích: *Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov.*
- územní členění na základě **statutu** (OZV)
- **fakultativní členění** na městské části/obvody
- **magistrát** (městský úřad) a **primátor** (starosta), ostatní orgány mají pojmenování obdobné jako je tomu u obcí, resp. jiných měst
- městské obvody a městské části **jednají za statutární město** v záležitostech jim svěřených **zákonem a v mezích zákona statutem.**
- městské obvody a městské části **nemohou vydávat** obecně závazné vyhlášky nebo nařízení.
- další úprava v § 130 a násl. zákona o obcích

Příklad členění – statutární město Brno

Hlavní město PRAHA

- má postavení obce i VÚSC („kraje“)
- na městské části se člení tzv. ze zákona
- některé vnitřní vztahy upraveny přímo zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, jiné STATUTEM
- dále principiálně obdobný vnitřní režim jako u statutárních měst

Podíl občanů na veřejné správě - obecně

- Čl.21 odst. 1 Listiny

Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.

- základní předpoklad pro výkon přímé i zastupitelské demokracie

- institucionální mechanismus k řešení rozporů :

je spíše pravidlem než výjimkou, že obecný zájem je odlišný od všech zájmů individuálních. Nutnost společenského spoluzití proto vyvolává neustálé napětí, a tím i potřebu hledání souladu a rozhodování kolizních případů

Participace na územní samosprávě

- volit a být volen do zastupitelstva obce/kraje
- hlasovat v místním/krajském referendu
- vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce/kraje v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- nahlížet do rozpočtu obce/kraje a do závěrečného účtu obce/kraje za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce/kraje, do usnesení rady obce/kraje, výborů zastupitelstva obce/kraje a komisí rady obce/kraje a pořizovat si z nich výpisy,
- požadovat projednání určité záležitosti v oblasti **samostatné působnosti** radou obce/kraje nebo zastupitelstvem obce/kraje; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce/1000 občany kraje, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů,
- podávat orgánům obce/kraje návrhy, připomínky a podněty; orgány obce/kraje je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.

Referendum

■ Místní referendum

- zákon 22/2004 Sb., o místním referendu
- oprávněné osoby (právo volit do zastupitelstva)
- souhlas/nesouhlas s konkrétně položenou otázkou
pouze v samostatné působnosti + některé výjimky (§ 7)
- v některých případech je obligatorní (zásadní změny území obce)
- koná se - na základě usnesení zastupitelstva nebo na návrh přípravného výboru
- platnost a závaznost

Petice

Každý má právo sám nebo společně s jinými obracet se na státní orgány se žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které patří do působnosti těchto orgánů (dále jen "**petice**").

Právo na informace ve veřejné správě

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

§ 2

Povinnost poskytovat informace

- *(1) Povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.*

Obecní právní předpisy

Podzákoný právní předpis	Který orgán vydává	Ústavněrávní východisko
Obecně závazná vyhláška obce	zastupitelstvo	čl. 104 odst. 3 Ústavy
Nařízení obce	rada/zastupitelstvo	čl. 79 odst. 3 Ústavy

Proces: vydání – platnost – účinnost

- formální prameny práva/součást právního řádu/obecná závaznost/normativní správní akty
- obecně závazná vyhláška je originální právní předpis
- nařízení je odvozený (prováděcí) právní předpis

OZV – pravomoc vydávat

Čl. 104 odst. 3 Ústavy

Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.

- přímé zmocnění tvořit právo ve formě vydávání OZV
- pokud jí mají být regulovány záležitosti spadající do samostatné působnosti (§ 35 ZoO, § 14 ZoK), již obce ani kraje žádné další zákonné zmocnění nepotřebují (nález ÚS ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 45/06)
- překonána předchozí judikatura ÚS, požadující výslovného zákonné s ohledem na čl. 4 odst. 1 Listiny (srov. nález ÚS ze dne 19. 1. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 5/93).

OZV – pravomoc vydávat

- oblast tvorby OZV krajů bez výslovného zákonného zmocnění (v porovnání s obcemi) minimální – subsidiarita působností obcí vůči působnosti krajů (§ 35 odst. 1 ZoO)
- Ve zvláštních zákonech se vyskytují i specifická zmocnění k vydání OZV - bez dalšího je nezbytné v případech daní a poplatků s ohledem na čl. 11 odst. 5 LZPS - § 14 odst. 2 MístPop
 - § 12 odst. 1 HazH – omezení nebo zákaz některých hazardních her.
 - § 24 odst. 2 TýrZv – stanovení pravidel pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezení prostor pro volné pobíhání psů
 - § 12 DNemZ – místní koeficient daně z nemovitých věcí,

OZV – pravomoc vydávat

§ 10 ZoO

Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou

a)...

b)...

c)...

d)...

- vzniklo vlivem již překonané judikatury ÚS - výslovně stanoví okruhy oblastí samostatné působnosti, v jejichž rámci mohou být obecně závaznou vyhláškou ukládány povinnosti.
- nejsou vymezeny jako konkrétní činnosti, nýbrž spíše obecněji jako okruh aktivit spadajících do samostatné působnosti obce

§ 10 písm. a) ZoO

*k zabezpečení **místních záležitostí veřejného pořádku**; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,*

- demonstrativní + relativní neurčitost = obcím široký prostor k normotvorbě
- společná podmínka - místní záležitost veřejného pořádku, nikoli krajského nebo celostátního významu
- veřejný pořádek? - NSS ze dne 16. 5. 2007, sp. zn. 2 As 78/2006, nebo ze dne 30. 7. 2009, sp. zn. 2 As 65/2008

Místa regulace

- regulace činností odehrávajících se nejen na **veřejných prostranstvích**, ale rovněž i na jiných místech
 - projevují se na veřejných prostranstvích nebo
 - jsou způsobilé narušit veřejný pořádek v obci (nález ÚS ze dne 22. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 35/06).
- Podle písm. a) věty za středníkem se omezení výkonu určitých činností či jejich zákaz mají vztahovat pouze na určitá místa v obci;
 - *a contrario* tedy nikoliv na celé její území. Uvedené však neplatí absolutně. *Pokud činnosti narušující veřejný pořádek zasahují do ústavně chráněných právních statků (jako je např. zdraví a život nebo majetek) nikoliv jen na některých veřejných prostranstvích, ale na celém území obce, lze dané povinnosti stanovit pro celé území obce [např. zákaz nabízení sexuálních služeb (prostituce) na všech veřejných prostranstvích obce - nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04].*

Veřejné prostranství

§ 34 *Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další **prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.***

- obecné užívání: užívání, které odpovídá povaze a účelu daného prostoru, a které nevyklučuje z obdobného užívání téhož prostoru jiné, byť i jen potenciální uživatele (náleží ÚS ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02)
- *ipso facto*

Regulace tzv. „předpolí“

- záležitostí, které samy o sobě nejsou způsobilé veřejný pořádek narušit, ale mohou být pouze přípravným jednáním, vytvářejícím předpoklady pro narušování veřejného pořádku
- *„je-li aprobovatelné regulovat konzumaci alkoholu na veřejných prostranstvích, a tato ospravedlnitelná regulace zahrnuje právem i jednání vlastní konzumaci ‚přípravná‘ (její ‚předpolí‘), pak je stejně tak - logicky i věcně - udržitelné, aby postihla činnosti obdobně přípravné (**konzumaci alkoholických nápojů nutně předcházející**), resp. činnosti, jež zakázanou „veřejnou“ konzumaci svým účelem umožňují.“* (sp. zn. Pl. ÚS 11/09) - **zákaz zdržování se na veřejném prostranství s otevřenou lahví nebo jinou nádobou s alkoholickým nápojem lze subsumovat pod zákaz konzumace alkoholu na veřejném prostranství**
- korigování názoru (náleží ÚS ze dne 13. 6. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 34/15)

OZV – příklady podle § 10 písm. a)

- *regulace prostituce* (nález ÚS ze dne 8. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04)
- *regulace hlučných činností* (nález ÚS ze dne 22. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 35/06)
- *regulace užívání zábavní pyrotechniky* (nález ÚS ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 57/05)
- *regulace konzumace alkoholických nápojů* (nálezu ze dne 7. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 11/09)
- *regulace provozní doby hostinských zařízení* (nálezy ÚS ze dne 2. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 28/09, a ze dne 25. 1. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 13/09)

§ 10 písm. b)

pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,

- Obsah písm. b) je ve své podstatě pokračováním ve výčtu oblastí, které lze regulovat za účelem zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku

Příklady:

- stanovení časového omezení konání veřejnosti přístupné akce
- uložení povinnosti zajištění pořadatelské služby

§ 10 písm. c)

k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně³⁾ (dále jen "veřejná zeleň") a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti,

- Ize např. regulovat údržbu veřejné zeleně formou pravidelných sečí. Stanovení povinnosti údržby zeleně formou sečí i na jiných než veřejných prostranstvích je však vyloučeno (nález ÚS dne 19. 9. 2006, Pl. ÚS 38/05, nebo ze dne 3. 4. 2007, Pl. ÚS 44/06).
- dále Ize stanovenými povinnostmi, chránit estetickou kvalitu veřejné zeleně prostřednictvím např. zákazů na plochách veřejné zeleně stát, zastavit či jezdit motorovými vozidly; rozdělávat oheň, stanovat nebo nocovat mimo místa k tomu určená; či zajistit, aby nedocházelo k jejich znečišťování psy (srov. nález ÚS ze dne 19. 9. 2006, Pl. ÚS 38/05).

§ 10 písm. d) - stanoví-li tak zvláštní zákon - některé další příklady

- § 29 odst. 1 písm. o) bod 1 zák. č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. 1 písm. o) bod 1 - požární řád obce,
- zák. č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů - § 29 odst. 1 písm. o) bod 2 - podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob,
- zák. č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách - § 12 odst. 1 - omezení nebo zákaz některých hazardních her,
- zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů - § 1 odst. 1 - zřízení a zrušení obecní policie,,
- zák. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů - § 13b odst. 2 - stanovení trvalého označování psů a evidence jejich chovatelů
- zák. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů - § 24 odst. 2 - stanovení pravidel pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezení prostor pro volné pobíhání psů,,
- zák. č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých - věcí, ve znění pozdějších předpisů - § 4 odst. 1 písm. v) - osvobození orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů od daně z pozemků,
- zák. č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů - § 6 odst. 4 písm. b) a § 11 odst. 3 písm. a) úprava zákonem stanovené výše koeficientů, kterými se násobí sazba daně z nemovitých věcí,
- zák. č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů - § 11 odst. 3 písm. b) koeficienty daně ze zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek,
- zák. č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- - § 12 místní koeficient daně z nemovitých věcí,

Podzákonost jako významný limit

- na první pohled široký prostor obcí stanovit povinnosti prostřednictvím OZV je významně limitován požadavkem souladu obecně závazných vyhlášek se zákonem - § 35 odst. 3 písm. a) ZoO (pouze se zákonem)
- požadavek zákonodárce k zamezení kolize obecně závazných vyhlášek s normou vyšší právní síly.
- je třeba identifikovat předmět a cíl regulace zákona na straně jedné a obecně závazné vyhlášky na straně druhé - pokud se překrývají, lze mít bez dalšího za to, že obec nesmí normovat určitou místní záležitost z důvodu, že je již regulována na úrovni zákona (nález ÚS ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 3/17)

např. stanovení zákazu ponechávat autovraky na veřejném prostranství, což je upraveno již v PozKom (§ 19), ProvPoz (§ 25 až 27) a OdpZ (§ 36 až 37e) – nález ÚS ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 46/06.

Nařízení – pravomoc vydávat

Čl. 79 odst. 3 Ústavy

- *Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.*
- vždy jen na základě a v mezích konkrétního zákona, resp. za předpokladu jeho výslovného zmocnění
- vázanost nejen zákony, ale i jinými právními předpisy - § 61 odst. 2 písm. a) ZoO; § 30 písm. a) ZoK
- Stanoví-li tak zákon, může obec vydat nařízení i pro svůj správní obvod mimo své území – např. § 19 odst. 3 LesZ

Nařízení – příklady

- nařízení vydávající tzv. tržní řád (§ 18 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání),
- nařízením zakazující reklamu šířenou na veřejně přístupných místech mimo provozovnu jiným způsobem než prostřednictvím reklamního nebo propagačního zařízení [§ 2 odst. 1 písm. f) a odst. 6 (zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy)],
- nařízení stanovující tzv. parkovací zóny (§ 23 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích) - (Pl. ÚS 14/08)

OZV a nařízení – dozor

Předmět dozoru – akt	Kritéria dozoru – soulad s	Dozorový orgán	Orgán oprávněný zrušit akt
obecně závazná vyhláška	<i>zákon</i>	<i>Ministerstvo vnitra</i>	ÚS
nařízení obce	<i>zákon a jiný právní předpis</i>	<i>krajský úřad</i>	ÚS
nařízení kraje/hl. m. Prahy	<i>zákon a jiný právní předpis</i>	<i>věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad</i>	ÚS